

~~20/9/66~~

భాస్కర శతకము

~~19/6/66~~
~~3/10/26~~

పబ్లిషర్లు :

రాఘవరామ్ అండ్ కో.,

బుక్సెల్లర్లు అండ్ ప్రేషనర్లు, బెజవాడ.

ఆంధ్రవాణి ప్రెస్, బెజవాడ.

వెల ఒక అణా

శ్రీరామాయ నమః
శ్రీ శారదాంబాయై నమః

భాస్కరశతకము

గలభాగ్యశాలిఁ గడు

జేరఁగవత్తురు తారుదారె దూ

రాగమనప్రియాసమున

కాదట నోర్చియునై న నిల్వ ను

ద్యోగముచేసి రత్ననిల

యుండనికాదె సమస్తవాహినుల్

సాగరుఁ జేరుటెల్ల ముని

సన్నత మద్గురుమూర్తి భాస్కరా !

ఉ॥ అంగన నమ్మరాదు తనయంకెకురాని మహాబలాభ్యువే
భంగుల మాయలొడ్డి చెఱుపం దలపెట్టు వివేకిమైన సా
రంగధరుం బదంబులు కంఠంబులు గోయఁగఁజేసెఁ దొల్లి చి
త్రాంగియనేకముల్నుడువరానికుయుక్తులుపన్ని భాస్కరా.

ఉ॥ అక్కటపాటు వచ్చునమఁయంబునఁజుట్టములొక్కరొక్కరి
 న్మక్కువ నుద్ధరించుటలు • మైత్రికిఁజూడఁగ యుక్తమేనుమీ
 యొక్కట నీటిలో మెరక • నోడలబండ్లును బండ్ల నోడలున్
 దక్కగవచ్చుచుండుట నిఁదానముగాదె తలంపభాస్కరా !

చ॥ అడిగినయట్టి యాచకులఁయాశ లెఱుంగక లోభవర్తియై
 కడపిన ధర్మదేవత యొకానొకయప్పుడు నీదు వాని క
 య్యెడలనదెల్లు పాలు తమఁకిచ్చునె యెచ్చటనైన లేగల
 న్నుడువఁగనీనిచోఁ గెరలి • గోవులు తన్నునుగాక భాస్కరా !

చ॥ అతిగుణహీనలోభికిఁ బఁదార్థముగల్గిన లేకయుండినన్
 మితముగఁగాని కల్మిగలఁమీఁదటనైన భుజింపఁ డింపుగా
 సతమని నమ్ము దేహమును • సంపద; నేఱులు నిండిపాటినన్
 గతుకఁగజూచుఁగుక్కతనఁకట్టడమిరకయెందుభాస్కరా !

చ॥ అదను దలంచికూర్చిప్రజఁనాదరమొప్పు విభుండుకోరినన్
 గదిసి పదార్థ మిట్లు రటుకానక వేగమె కొట్టి తెండనన్
 మొదటికిమోసమాబాదుగుఁమూలముగోసినబాలుకల్లునే
 పిదికినఁగాక భూమిఁబశుఁబృండమునెవ్వరికై నభాస్కరా !

చ॥ అనఘునికై నఁ జేకుఁలు నఁనర్హునిగూడి చరించునంతలో
 మనమెరియంగ నప్పు డవఁమానము కీడు ధరిత్రియందునే
 యనువుననై నఁదప్పవు యఁధార్థము తా నదియెట్టులన్నచో
 నినుమునుగూర్చి యగ్నినలఁయింపదెసమ్మెటఁజెట్టుభాస్కరా !

చ॥ అలఘుగుణప్రసిద్ధుఁ డగు ♦ నట్టిఘనుం డొకడిష్టఁడై తనున్
వలచి యొకించు కేమిడినవానికి మిక్కిలి మేలుచేయుఁగాఁ
డెలిసి కుచేలుఁడొక్కొకొని♦డెండటకుల్ దనకిచ్చిననృహా
ఫలదుఁడుకృష్ణఁడత్యధికభాగ్యములాతనికీడె? భాస్కరా!

చ॥ అవనివిభుండు నేరుపరి♦యై చరియించినఁ గొల్చువార లె
ట్లవగుణు లై ననేమి పనులన్నియుఁ జేకులు వారిచేతనే
ప్రేమివలసీతిశాలియగురామునికార్యము మర్కటంబులే
తవిలియెనర్పవే జలధి♦దాటిసురారులఁద్రుంచిభాస్కరా! 9

ఉ॥ ఆదరమింతలేక నరుఁ ♦ డాత్మబలోన్నతి మంచివారికిన్
భేదము చేయుటం దనదు ♦ పేర్మికిఁగీడగు మూలమెట్లమ
ర్యాదహిరణ్యపూర్వకశిపన్ దనుజుండుగుణాధ్యుఁడై న ప్ర
హ్లాదునకెగ్గుచేసి ప్రళ♦యంబునుబొందఁడెమున్న భాస్కరా!

ఉ॥ ఆరయ నెంతనేరుపరి♦యై చరియించినవాని దాపునన్
గౌరవమొప్పుగూర్చు నుప♦కారి మనుష్యుఁడులేక మేలుచే
కూరదఁడెల్లు? హత్తుగడ♦గూడునె చూడఁ బదాఱువన్నె బం
గారములోననై న వెలి♦గారము కూడకయున్న భాస్కరా!

ఉ॥ ఈషీతి నర్థకాంక్ష మది ♦ నెప్పుడు పాయక లోకులెల్ల సం
రక్షకుఁడై న సత్ప్రభుని♦రాకలఁ గోరుదు రెందు జంద్రకా
పేక్షఁజెలంగి చంద్రుఁ డుద♦యించువిధంబునకై చకోరపుం
బక్షులు చూడవేయెదు ర♦పారముదంబునుబూనిభాస్కరా!

ఉ॥ ఈజగమందుఁ దా మనుజుఁడెంతమహాత్మకుఁడై నదై వమూ
తేజముతప్పజూచునెడఁదిగ్మిరి కోల్పడు నెట్లన న్మహా
రాజకుమారుఁడై నరఘురాముఁడుగాల్పడఁ గాయలాకులు
నోభజనమై తగన్వనికిఁబోయి చరింపఁడె మున్ను భాస్కరా!

చ॥ ఉరుకరుణాయుతుండుసమఁయోచితమాత్మదలంచియుగ్గి
వా, క్షరుషతజూపినన్నలముఁగల్గుటతథ్యముగాదెయంబుదం
బురిమినయంతనేకురియఁకుండునె వర్షములోకరక్షణ
సిరతరపౌరుషంబున నశేషజనంబు లెఱుంగ భాస్కరా!

ఉ॥ ఉరుగుణవంతుఁ డొడ్లు తన • కొండపకారముసేయనప్పుడుం
బరహితమే యెనర్చు నొకఁపట్టుననై నను గీడుఁజేయఁగా
నెఱుగఁడు నిక్కమేకద యఁదెట్లనఁగవ్వముబట్టి యంతయుం
దరువగఁజొచ్చినంబెరుగుతానిమీనీయడె? వెన్న భాస్కరా!

చ॥ ఉరుబలశాలినంచుఁ దనుఁనొల్లని యన్యపతివ్రతాంగనా
సురతముఁగోరెనేని కడఁసు మ్మది భూతికి బ్రాణహనియూ
శిరములుగూల రాఘవునిచే దశకంఠుఁడు ద్వింగిపావఁడే
యెఱుంగకసీతకానపడిఁయిష్టుల భృత్యులఁగూడి భాస్కరా!

ఉ॥ ఊరకవచ్చుఁ బాటుపడఁకుండిననై న ఫలం బదృష్ట మే
పారఁగఁగల్గు వానికిఁ బ్రియాసమునొందిన దేవదానవుల్
వార లటుండఁగా నడుమఁవచ్చిన శౌరికిఁ గల్గెగాదె శృం
గారపుఁజ్రోవులక్ష్మియును • గొస్తుభరత్నము రెండు భా. 17

ఉ॥ ఊరకసజ్జనుం డొదిగియుండిననై న దురాత్మకుండు ని
మ్మారణ మోర్వలేక యపకారముచేయుట వాని విద్యగా
చీరలు నూరుటంకములు • చేసెడినై నను బెట్ట నుండఁగాఁ
జేరి చినిగిపోఁగొలుకుచిమ్మట కేమిఫలంబు భాస్కరా! 18

ఉ॥ ఎట్టుగఁబాటుపడ్డ నొకఁయించుక ప్రిప్తములేక వస్తువుల్
పట్టుపడంగనేరవు నిఁబస్స; సురావళిఁగూడి రాక్షసుల్
గట్టు పెకల్చి పాల్కడలిఁ • గవ్వముచేసి మథించి రంతయున్
వెట్టియెగాక యేమనుభవించిరివారమృతంబుభాస్కరా! 19

చ॥ ఎడపక దుర్గనుం డొరులఁకెంతయుఁ గీడొనరించుఁ గాని యే
యెడలను మేలుసేయఁడొకఁయించుకయైనను, జీడపుర్వదాఁ
జెడఁదిను నింతెకాక పుడిసెండు జలంబిడి పెంపనేర్చునే
పొడవగుచున్న పుష్పఫలఁభూరుహమొక్కటినై నభాస్కరా!

ఉ॥ ఎడ్డెమనుష్యుఁ డేమెఱుంగునెన్నిది నంబులు గూడియుండినన్
దొడ్డగుణాఘ్యనందుఁగలఁతోరపువర్తనలెల్లఁ బ్రజ్ఞఁ బే
ర్పడ్డవివేకిరీతి, రుచిఁపాకము నాలుకగా కెఱుంగునే ?
తెడ్డది కూరలోఁగలయఁ•ద్రిమ్మరుచుండిననై న భాస్కరా!

ఉ॥ ఎప్పుడదృష్టతామహిమ • యించుకపాటిలు నప్పు డింపుసాం
పొప్పుచునుండుఁగాక యదియొప్పునిశిమ్మటచూపుమాయుఁ
గా, నిప్పుననంటియున్నయతిఁనిర్మలినాగ్నిగురుప్రకాశముల్
దప్పిన నట్టిబొగ్గునకుఁ•దానలుపెంతయుఁబుట్టు భాస్కరా! 22

ఉ॥ ఏగతిఁ బాటుపడ్డఁ గలఁదే భువి నల్పునకున్ సమగ్గితా
భాగము భాగ్యరేఖఁగలఁపుణ్యనకుంబలె భూరిన స్వసం
యోగముదేభకుంభయుగఁజోట్టితమాంసము నక్కకూస కే
లాగుఘటించు? సింహము దలంచినఁజేకురుఁగాక భాస్కరా!

ఉ॥ ఏడ ననర్థుఁడుండు నట • కేఁగు ననర్థుఁడు, నర్థుఁడున్నచోఁ
జూడఁగినొల్లఁ, డెట్లన నశుద్ధగుణస్థితి నీగ ఫూయముం
గూడినపుంటిపై నిలువ • గోరినయట్టులు నిల్వనేర్చునే
సూడిదవెట్టునెన్నుదుటిచొక్కపుఁగస్తరిమీఁదభాస్కరా!

ఉ॥ ఏల సమస్తవిద్యల నొకించుక భాగ్యము గల్గియుండినన్
జాలు ననేకమార్గముల • నన్నతి కెక్క; న డెట్లొకోయనన్
రాలకు నేడ విద్యలు తిరంబుగ దేవరూపు చేసినన్
వారిలి సమస్కరించి ప్రిసవంబులువెట్టరె మీఁదభాస్కరా!

ఉ॥ ఒక్కఁడెచాలు నిశ్చలబలొన్నతుఁ డెంతటికార్యమైన దాఁ
జక్కనొనర్ప, గౌరవు లంసంఖ్యలుపట్టిన ధేనుకోటులం
జిక్కఁగనీక తప్ప్రిబలసేస ననేకశీలీముఖంబులన్
మొక్కపడంగఁజేసి తుదఁముట్టఁడె యొక్కకీటి భాస్కరా!

ఉ॥ కట్టడఁదప్పి తాము చెడుకార్యముఁ జేయుచునుండిరేనిదోఁ
బుట్టినవారిన్ న విడిపోవుట కార్యము; దార్మదాంధ్యముం
దొట్టినరావణాసురునిలో నెడబాసి విభీషణాఖ్యుఁ డా
పట్టిన రాముఁడేరి చిరఁపట్టముఁ గట్టుకొనండ్ల భాస్కరా!

ఉ॥ కట్టడయైనయట్టి నిజశక్తము చుట్టచు వచ్చి యేగతిం
బట్టినో పెట్టిన ట్లనుభవంపకతీరదు, కాళ్ళుమీఁదుగాఁ
గిట్టకవ్రేలుడంచుఁ దలఁకిందుగఁగట్టరె యెవ్వనైన నా
చెట్టిన గట్టిలంబులకుఁ • జేరినకర్మముగాక భాస్కరా! 28

ఉ॥ కట్టడలేని కాలమునఁ • గాదు శుభంబొరు లెంతవారు చే
పట్టిననైన మర్చునకు • భాగ్యమురా దనుటెల్లఁగట్ల కా;
దెట్టనిపల్కినన్ దశరథేశవసిష్ఠులు రామమూర్తికిన్
బట్టముఁగట్టగోరిరది • పాయక చేకుట నోటు భాస్కరా!

ఉ॥ కానక చేరఁ బోలఁ డతిశక్తుఁడు నమ్మిక లెన్నిచేసినం
దా నదినమ్మి వానికడఁడాయఁగఁబోయిన హానివచ్చు న
చోచ్చ నది యెట్లనంగొఱకుఁచూపుచునొడ్డినబోనుమేలుగా
బోసని కానకాసపడిపోవుచుఁగూలదె కొక్కు భాస్కరా!

ఉ॥ కానిప్రయోజనంబు సమశక్తదు తా భువి నెంతవిద్యవాఁ
డైనను దొడ్లరాజుకొడుంకైన నదెల్లు మహేశుపట్టి వి
ద్యానిధి సర్వవిద్యలకుఁదానె గురుండు విఘ్నాయకుండుదాఁ
నేనుఁగురితుండియు నదేమిటికాడఁడుపెండ్లి? భాస్కరా!

ఉ॥ కామితవస్తుసంపదలు • గల్గు ఫలంబొరు లాసపడ్డవో
నేమియుఁ బెట్టడేని సిరియేటికి నిష్ఫల మున్నబోయినన్
బ్రామికపడ్డ లోకులకుఁ • బండఁగ నేమది యెండిపోవగా
నేమిఫలంబు చేదు విడదెన్నటికె నముసిండి భాస్కరా!

ఉ॥ కారణమైన కర్మములుకాక దిగంబడ వెన్ని గొందులం
దూఱిన నెంతవారలకుఁ ; • దొల్లి పరీక్షితుశాపభీతుఁడై
వారిధి నొప్పు నుప్పరిగఁపైఁ బదిలంబుగ డాఁగియుండినం
గ్రూరభుజంగదంతహతిఁగూలఁడె లోకులెఱుంగభాస్కరా!

చ॥ కులముననక్కడక్కడన కుంతిరధార్మికుఁడొక్కొక్కొక్కడే
కలిఁగెడుఁగాక పెందఱుచుఁ • గల్గెన నేరరు, చెట్టుచెట్టునన్
గలుఁగఁగనేర్చునే గొడుగుకామలుచూడఁగనాడనాడనిం
పలరఁగనొక్కొక్కటొక్కటినయంబునజేకుఱుఁగాక భా.

ఉ॥ కూర్మననుస్కృతౌపతులఁ • గొల్చి వసించిన మంచివారికిన్
వారిగుణంబెట్టి చెడువర్తన వాటిలు, మాధురీజలో
ధారలు శౌలమీముఖమహానదు లంబుధిఁ గూడినంతనే
తొరముజెందనే మొదలి • కట్టడలన్నియుఁ దప్పి భాస్కరా!

ఉ॥ గిట్టుటకేడఁ గట్టడలిఁఖించిన నచ్చటఁగాని యొండుచోఁ
బుట్టదు చావు ; జానువులపున్నలనూడిచి కాశిఁ జావఁ గా
లట్టినశూద్రకున్ భ్రమలఁగప్పు చుఁదద్విధి గుఱ్ఱమౌచు నా
ట్టునఁగొంచు మఱికడఁ • బ్రాణము దీసెగదయ్య భా.

ఉ॥ ఘనబలసత్త్వి మచ్చుపడఁగల్గినవానికి హాని లేనిచోఁ
దనదగు సత్త్విమే చెఱుచుఁ • దన్ను? నడెట్లన, నీరులావుగాఁ
గనువసియించినన్ జెఱువుకట్టకు సత్త్విముచాలకున్నచోఁ
గనుమలుపెట్టి నట్టనడిఁగండి తెగంబడకున్న భాస్కరా!

చ॥ ఘనుఁడగునట్టివాఁడు నిజకార్యసముద్ధరణార్థమై మహిం
బనివడి యల్పమానవుని • బ్రార్థనఁజేయుట తప్పగాదుగా ;
యనఘతఁగృష్టజన్మమున • నావసుదేవుఁడమీఁదటెత్తుగాఁ
గనుఁగొనిగానివానికడకాశ్చక్రుమొక్కఁడెనాఁడుభాస్కరా!

చ॥ ఘనుఁ డొకవేళఁ గీడ్పడినఁగ్రమ్మట నాతనిలేమి నాపఁగాఁ
గనుగొన నొక్కసత్ప్రభువుగాక నరాధములోపరెందఱుం
బెనుఁ జెలు వెండినట్టితఱి • బెల్లునమేఘుఁడుగాక నీటితోఁ
దనుపఁదుపారములే శతశతంబులుచాలునటయ్యభాస్కరా!

ఉ॥ చంద్రికభావతంసుకృపఁచాలనినాఁడు మహాత్ముఁడై నఁ దా
సాంధ్రవిభూతిబాసి యొకఁజాతివిహీనునిగొల్చియుంట యో
గీంద్రనుతాంఘ్రిపద్మ! మతిఁహీనతనొందుట కాదుగా హరి
శ్చంద్రుఁడు వీరబాహుని నిజంబుగఁగొల్వఁడె నాఁడు భా.

ఉ॥ చక్కఁదలంపఁగా విధివశంబున నల్పునిచేతనై నఁ దా
జిక్కి యవస్థలంబొరలు • జెప్పఁగరానిమహాబలాధ్యుఁడు
న్మిక్కిలి సత్త్వసంపదలమీఱిన గంధగజంబు మావటీఁ
డెక్కియదల్చికొట్టికుదియించిననుండఁడెయొర్చిభాస్కరా!

చ॥ చదు వది యెంతకల్గిన రసజ్ఞత యింతుకచాలకున్న నా
చదువునిరర్థకంబు గుణసంయుతులెవ్వరుమెచ్చ రెచ్చటం
బదనుగ మంచికూర నల • పాకముచేసిననై న నందు నిం
పొదవెడు నుప్పులేక కుచిపుట్టఁగనేర్చునటయ్య భాస్కరా!

ఉ॥ చాలఁ బవిత్రనంశమున • సంజనితుం డగునేని యెట్టిదు
శ్రీలునినై నఁ దత్కులవిశేషముచే నొకపుణ్యఁడెంతయున్
దాలిమి నుద్ధరించును సుధానిధిఁబుట్టగఁగాదె శంభుఁ డా
హాలహాలానలంబుఁ గళమందు ధరించుట పూని భాస్కరా!

ఉ॥ చేరి బలాధిపుం డెఱిఁగిఁచెప్పిన కార్యము చేయకుండినన్
బారము ముట్టలేఁ నొకనెంపంబునఁ దాఁ జెడు నెట్టిధన్యుఁడు
నోర్బరక పాండుపుత్తులకు • భూస్థలిభాగముపెట్టుమన్నకం
సారిని గాకుచేసి చెడఁజాయెనె కౌరవభర్త భాస్కరా!

ఉ॥ చేసిన దుష్టచేష్ట నది • చెప్పక నేర్పునఁ గప్పిపుచ్చి తా
మూసినయంతటన్ బయలు ముట్టకయుండదెట్లురాగిపైఁ
బూసిన బంగరుం జెదరిపోవఁగడంగిన నాఁడునాటికిన్
దాసినరాగి గానఁబడఁదా జనులెల్ల నెఱుంగభాస్కరా!

చ॥ తగిలి మదంబుచే నెదిరి • దన్ను నెఱుంగక దొడ్డవానితోఁ
బగఁగొనిపోరులెల్ల సతిపామరుడై చెడు టింతెకాక తా
నెగడి జయింపనేరఁ డదిఁనిక్కము తప్పదు; ధాత్రీలోపల
ద్దగి యొకకొండతోఁ దగరు • దీకొనితాఁకిననేమి భాస్కరా!

చ॥ తడవఁగరాదు దుష్టగుణఁదత్వమెఱుంగక యెవ్వరై న నా
చెడుగుణ మిట్లు వల్విదనిఁచెప్పినఁ గ్రుక్కునఁ గోపచిత్తుడై
కడుఁడెగఁజూచుఁగా మఱుగఁకాఁగినతైలము నీటిబొట్టుపైఁ
బడునెడ నాక్షణం బెగసి • భగ్గునమండకయున్నె భాస్కరా!

చ॥ తనకు ఫలంబులేదని యోదం దలపోయి డు క్షీణ్యగోరు నా
ఘనగుణశాలి లోకహితకార్యము మిక్కిలి భారమైన మే
లనుకొనుపూను; శేషుడున హస్రముఖంబులగాలిగ్రీవితా
ననిశముమోవడే మఱి మహాభర్తమైన ధరితి భాస్కరా!

చ॥ తనకు నదృష్టరేఖ విశదంబుగఁ గల్గినఁగాని లేనిచో
జనునకు నెయ్యెడన్ బరుల సంపదవల్ల ఫలంబు లేదుగా
కనుగవ లెస్సఁగాఁ జెలివి • గల్గినవారికి గాక గుఱికి
కనుపడునెల్లు వెన్నెలలుఁగాయగ నందొకరూపు భాస్కరా!

ఉ॥ తాలిమితోడుతం దగవుతప్పక నేర్పరి యొప్పుఁ దప్పులం
బాలన సేయుఁగాకట నుపాయవిహీనుఁడు సేయనేర్చునే?
పాలను నీరు నేలుపలుపంగ మరాళ మెఱుంగుఁగాని మా
ర్జాల మెఱుంగునే తదురుఁచారురసజతఁబూన భాస్కరా!

ఉ॥ తాలిమితోడఁ గూరిమిఁగృతఘ్ననకెయ్యెడను మోత్తము
ల్మేలొనరించినన్ గుణము • మిక్కిలి కీడగుఁ బాముప్పిక్కున్
బాలిడి పెంచిన నిష్ఠము • పాయఁగనేర్చునె దానికోటలం
జాలఁగ నంతకంత కొకఁచాయనుపొచ్చునుగాక భాస్కరా!

చ॥ తెలియని కార్యమెల్లఁ గడఁతేర్చుట కొక్కవివేకిఁ జేకొనన్
వలయునట నదిద్దుకొనఁవచ్చుఁబ్రయోజనమాంద్యమేమియు
స్థలుగదు ఫాలమందుఁ డిలకం బిడునప్పుడు చేత నద్దమున్
గలిగినఁ జక్కఁజేసికొనుఁగాదె నరుం డది చూచి భాస్కరా!

ఉ॥ దక్షుఁడు లేనియింటికిఁ బరిహారము వేరొకచోటనుండి వే
లక్షలు వచ్చుచుండినఁ బరిహారమునమైననుఁ గల్గగాదు, పృ
థ్వీక్షము వాఁగులు న్నీతిదలన్నియువచ్చిన నీరునిల్చునే
యక్షయమైనగండి తెగినట్టితటాకములోన భాస్కరా ! 53

ఉ॥ దానపరోపకారగుణధన్యత చిత్తములోన నెప్పుడు
లేని వివేకశూన్యనకు • లేములు వచ్చినవేళ, సంపదల్
పూనినవేళ నొక్కసరిపోలును జీకున కర్ధరాత్రియం
డైన నదేమి పట్టపగలైన నదేమియు లేదు భాస్కరా ! 54

ఉ॥ దానము సేయఁగోరిన పరిహారమున కీయఁగ శక్తిలేనిచో
నైనఁ బరోపకారమునకై యొకదిక్కునఁ దెచ్చియైన నీ
బూనునుమేఘుఁడంబుధికిఁబోయిజలంబులఁదెచ్చియాయఁడే
వాన సమస్తజీవులకు • వాంఛిత మింపెసలార భాస్కరా !

ఉ॥ దానముచేయనేరని యధార్మికుసంపద యుండియుండియు
దానెవలాయనంబగుటతథ్యము; బూరుగుమానుగాచిన
దానిఫలంబు లూరక వృథా పడిపోవవె యెండి గాలిచేఁ
గానలలోన నేమిటికిఁగాక యభోజ్యములౌట భాస్కరా ! 56

చ॥ నడవక చిక్కి లేమియగునాఁడు నిజోదరపోషణార్థమై
యడిగి భుజించుట య్నరులకారయ వ్యంగ్యముకాదు పాండవు
ల్గడుబలశాలులేవురు సఖిండవిభూతిఁదొలంగి భైక్ష్యముల్
గుడువరె యేకచక్రపురి • గుంతియుఁ దా రొకచోట భా.

చ॥ నుడువులనేర్పుచాలనిమఁనుష్యుఁ డెఱుంగక తప్పనాడినన్
గడుఁగ్యపతోఁ జెలంగుదురుఁకాని యదల్పురు తద్జ్ఞాల్లెఁద
ప్పడుగులువెట్టుచున్నడచుఁనప్పుడు బాలునిముద్దుసేయఁగాఁ
దొడగుదు రింతెకాని పడఁద్రోయుదురే యెవరై న భా.

ఉ॥ నేరిచి బుద్ధిమంతుఁ డతిఁసీతివివేకముఁ దెల్పినం జడం
గారణమున్న వాని కది • కై కొనఁగూడదు నిక్కమే దురా
చారుఁడురావణాసురుఁ డఁసహ్యమునొందఁడెచేటుకాలముం
జేరువయైననాఁడు నిరఁసించి విభీషణబుద్ధి భాస్కరా ! 59

చ॥ నొగిలినవేళ నెంతటిఘఁనుండును ద న్నొక రొక్కనేర్పుతో
నగపడి పోదినేయక తఁనంతట బల్మికీరాఁడు నిక్కమే
జగమున నగ్నియైనఁ గడుఁసన్నగిలంపడియున్న నింధనం
బెగయఁగఁద్రోచి యూదక మఁతెల్లు రవుల్కొననేర్చు భా.

ఉ॥ పండితులై నవారు దిగుఁవం దగనుండఁగ నల్పుఁడొక్కఁ డు
ద్దండతఁ బీతమెక్కిన బుధప్రకరంబుల కేమియెగ్గగున్ ?
గొండాకకోఁతిచ్చెట్టుకొనఁకొమ్మలనుండఁగఁ గ్రింద గండభే
రుండమదేభసింహనికుఁరుంబము లుండవె ? చేరి భాస్కరా !

ఉ॥ పట్టుగనిక్కుచు న్మదముఁబట్టి మహాత్ములఁ దూలనాడినం
బట్టినకార్యముల్ చెడునుఁబ్రాణమువోవు నిరర్థదోషముల్
పుట్టు మహేశుఁగాదని కుఁబుద్ధి నొనర్చిన యజ్ఞతంత్రము
ల్కుట్టకపోయి దడునికీమోసమువచ్చెగదయ్య భాస్కరా !

చ॥ పరహితమైనకార్య మతిభారముతోడిదియైనఁ బూను న
త్పరుఁడులోకముల్పొగడఁ బూర్వమునందొకతాలవర్షము
స్థిరయఁగఁ జొచ్చిన స్థితిని ♦ గొబ్బిన గోజనరక్షణార్థమై
గిరి నొకకేల నెత్తెనట ♦ కృష్ణుడు ఛత్రముభాతి భాస్కరా!

చ॥ పలుచనిహీనమానవుడు ♦ పాటిదలంపక నిష్ఠురోక్తులకొ
బలుకుచునుండుఁగానిమతిభాసురుడై నగుణప్రపూర్ణుడ
పలుకులఁబల్కఁబోవఁడు నిబద్ధిగ నెట్లన నెల్లకుండ దా
దొలఁకుచునుండుఁగాని మఱి తొల్కునె నిండుఘటంబుభా.

చ॥ పలుమఱు సజ్జనుండు ప్రయభాషలెవల్కు గఠోరవాక్యము
ల్బలుకఁ డొకానొకప్పు డవింపల్కిన గీడునుగాదు నిక్కమే
చలువకువచ్చి మేఘుఁ డొకఁజాడను దా వడగండ్ల రాల్చిన
న్మిలగునోటు వేగిరమె ♦ శీతలనీరము గాక ! భాస్కరా !

ఉ॥ పాపపుఁ ద్రోవవాని కొకఁపట్టిన మేను వికాస మొందినన్
లోపల దుర్గుణంబె ప్రబలుంగద! నమ్మగఁగూడ దాతనిన్
బాపటకాయకున్ నునుపు ♦ పైపయి గల్గినగల్లుగాక నే
రూపున దానిలోగల విరుద్ధపుజేదు నశించు భాస్కరా !

ఉ॥ పూనిన భాగ్యరేఖచెడిఁబోయినపిమ్మట నెట్టిమానవుం
డై నను వాని నెవ్వరుబ్రొయంబునఁ బల్కరు పిల్వ రెచ్చటకొ
దానిది యెట్లొకోయనినఁ ♦ దధ్యము పుష్పము వాడి వాసనా
హీనతనొందియున్నయెడ ♦ నెవ్వరు ముట్టుదురయ్య? భా.

ఉ॥ పూరితసద్గుణంబుగల ♦ పుణ్యన కంచుకహంపనంపదల్
దూరములై న వానియెడ ♦ దొడ్డగఁ జూతురు బుద్ధిమంతు లె
ట్లారయ గొగ్గులైన మఱి ♦ యందుల మాధురిఁ జూచికాదె
ఖహూరఫలంబులం బ్రియముఁచొప్పడ లోకులు గొంట భా.

ఉ॥ పల్లదనంబుచే నెఱుకఁపాటొకయింతయులేక యెచ్చటఁ
బల్లెదుఁడై న సత్ప్రభు నఁబద్ధములాడినఁ ద్రుంగిపోదు, రె
ట్ల సభాస్థలిం గుమతులై శిశుపాలుఁడు దంతవక్త్రుఁడు
గల్గెలు గృష్ణునిం బలికిఁకాదె హతంబగుటెల్ల భాస్కరా! 69

ఉ॥ వేమనుగూర్చి యల్పునకుఁ ♦ బెద్దతనంబును దొడ్డవానికిం
దా మతితుచ్చపుంబని నెదం బరికింపక యీయరాదుగా;
వామకరంబుతోడఁ గుడువం గుడిచేత సపానమార్గము
దోమఁగవచ్చునే మిగులఁ ♦ దోచనిచేతలుగాక భాస్కరా!

చ॥ ఫలమతిసూక్ష్మమైననుస్మృతిపాలుఁడుమంచిగుణాధ్యుఁడై సచో
నెలమి వివేకు లాతని కఁపేక్షయొనర్తు; రఁదెల్లు చంద్రికా
విలసనమైనఁ దా మనుభవింపఁ జకోరము లానఁ జేరవే
చలువగలట్టివాఁడగుటఁ ♦ జందురు నెంతయుఁగోరి భా.

ఉ॥ బంధురసద్గుణాధ్యుఁ డొకఁపట్టిన లంపటనొందియైన దు
స్సంధిఁ దలంపఁ డన్యలకుఁజాలహితంబొనరించుఁగాక శ్రీ
గంధఃపుంజెక్క రాగిలుచుఁగాదె శరీరుల కుత్సవార్థమై
గంధములాత్మబుట్టఁదఱుఁగంబడియుండుటలెల్ల భాస్కరా!

చ॥ బలముదొలంగుకాలమునఁ ♦ బ్రాభవసంపద లెంతధన్యుడు
న్నిలుపుకొనంగనోపఁ; డదినిశ్చయ ముచ్చునుఁ డీశ్వరాదులం
గెలిచినవాఁడుబోయలకుఁగీడ్పడిచూచుచుఁగృష్ణభార్యలం
బలుపుర నీయఁడే నిలుపఁబట్టనమర్థుఁడుగాక భాస్కరా !

చ॥ బలయుతుఁడై నవేళ నిజబంధుఁడు తోడ్పడుగాని యాతఁడే
బలముఁ దొలంగెనేని తనపాలిటి శత్రు;వదెల్లు పూర్ణుఁడై జ్వ
లనుఁడు కానఁ గాల్పుతఱిసఖ్యముఁజూపునువాయుదేవుఁడా
బలియుఁడు సూక్ష్మదీపమగుఁబట్టుననార్పఁడెగాలిభాస్కరా!

ఉ॥ బల్లిదుఁడై న సత్ప్రభువు ♦ బాయకయుండినఁగాని రచ్చలోఁ
జిల్లరవారు నూలుగురు ♦ సేరినఁ దేజము గల్గి దెయ్యెడన్
జల్లని చందురుం డెడసి ♦ సన్నఁపుఁజుక్కలు కోటియున్న రం
జిల్లునె వెన్నెల లగముచీకటులన్నియుఁబాయ భాస్కరా !

చ॥ భుజబలశౌర్యవంతులగుఁపుత్తులఁగాంచినవారి కెయ్యెడన్
నిజహృదయేప్పి తార్థములు ♦ నిక్కము చేకఁఱుఁ గుంతిదేవికి
న్విజయబలాధ్యుఁ డర్జునుఁడు ♦ వీరపరాక్రమమొప్పు దేవతా
గజమునుదెచ్చి తల్లివ్రతఁకార్యముఁదీర్పఁడెతొల్లిభాస్కరా!

ఉ॥ భూనుతులై న దేవతలు ♦ పూర్వముకొందఱు వావివర్తనల్
మాని చరింపరో యనుచు ♦ మానవులట్ల చరింపఁబోల దం
భోనిధులన్నియుం దనదుఁపుక్కిటఁ బట్టె నగస్త్యుఁడంచు నా
పూనిక కెవ్వఁడోపు నదిపూర్వమహత్త్వమునుమ్ము భా.

ఉ॥ భూపతి కాత్మబుద్ధి మదిఁ బుట్టనివోటఁ బ్రధాను లెంతవొ
జ్ఞాపరిపూర్ణులై నఁ గొనఁసాగదు కార్యము కార్యదక్షులై
యోపిన దోణభీష్మకృపఁ యోధు లనేకులుగూడి కారవ
య్యోపతికార్యమేమయినఁజాలిరె! చేయఁగవారు భాస్కరా!

ఉ॥ భూరిబలాఘ్యుడై నఁ దలఁపోయక విక్రమశక్తిచే నహం
కారమునొందుట తగవుఁ గాదతఁడొక్కడమోనపోవుఁగా
వీరవరేణ్యుఁ డర్జునుఁడు • వింటికి నే నధికండునంచుఁ దా
నూరక వింటి నెక్కిడఁగ • నోపఁడు కృష్ణుఁడులేమిభాస్కరా!

ఉ॥ భ్రష్టున కర్థవంతులగు • బాంధవు లెందఱు గల్గినన్ నిజా
దృష్టిము లేదు గావున దరిద్రతఁబాపఁగలేరు ; సత్కృపా
దృష్టినినిల్పి లోకుల కతిస్థిరసంపదలిచ్చు లక్ష్మి యా
జెష్ఠ కదేటికింగిలుఁగఁజేయదు తోడనె పుట్టి భాస్కరా !

చ॥ మదిఁ దను నాసపడ్డయెడఁమంచిగుణోన్నతుఁ డెట్టిహీనుని
న్నదలఁడు మేలుపట్టిన నవశ్యము మున్నుగనాదరించుఁగాఁ
ద్రిదశవిమానమభ్యమునఁ దెచ్చిఁకృపామతి సారమేయము
నొదలనిడఁడెధర్మజుఁడుఁమూగిసురావళిచూడభాస్కరా!

ఉ॥ మాటలకోర్వఁజాలఁడభిమానసమగ్రుఁడు ప్రాణహానియా
వోటులనై నఁ దా నెదురుఁచూచుచునుండుఁగొలంకులోపల
న్నట మునింగినప్పు డతిఁనీచములాడిన రాజరాజ పో
రాటమొనర్చి నేలఁబడఁడాయెనె భీమునిచేత భాస్కరా !

ఉ॥ మానవనాథుఁ డాత్మరిపుఁమర్మ మెఱంగినవాని నేలినం
గాని జయింపలేఁ డరులఁ గార్ముకదత్తుఁడు రామభద్రుఁడా
దానవనాయకున్ గెలువఁ ♦ దానెటులొప్పుఁ దదీయభాభికా
స్థానసుధ౯ విభీషణుఁడు ♦ తార్కొని చెప్పకయున్న భా. 83

ఉ॥ మానవుఁడాత్మకిష్టమగుఁమంచిబ్రయోజనహాచరించువోఁ
గానక యల్పుఁ డొక్కఁ డెదిఁగాదనిపల్కిని వానిపల్కున్
మానఁగఁజూడఁ డాపని సఁమంచితభోజనవేళ నీఁగ కా
లూనిన వంటకంబు దినఁకుండగఁ నేర్పగు నోటు భాస్కరా!

ఉ॥ మానిని చెప్పిన క్లెఱుకఁమాలినవాఁ డెటుచేసినన్ మహా
హాని ఘటించు నే ఘనునికై న నసంశయ ముద్విష్టఁ గృపా
హీనతఁ బల్కినన్ దశరథశ్వరుఁ డంగనమాటన్ గూఁగ
భోనిధి రాముఁ బాసి చనిపోవఁడె శోకముతోడ భాస్కరా !

చ॥ మునుపొనరించుపాతకమఁమోఘముజీవులకెల్లఁబూని యీ
వెనుకటిజన్మమం దనుభవింపకతీతదు ; రాఘవుండు వా
లిని బడనేసి తా మగుడ ♦ లీల యదూర్భవఁడై కిరాతుచే
వినిశితబాణపాతమున ♦ వీడ్కొనఁడే తనమేను భాస్కరా!

ఉ॥ రాకొమరుల్ రసజ్ఞుని దిఁగిరంబుగ మన్నననుంచెన్లు భూ
లోకమునందు మూఁడుదమఁబోపలనుంపరు; నిక్కమేకదా!
చేకొని ముద్దుగాఁ జదువుఁచిల్కను బెంతురెగాక! పెంతురే?
కాకమునెవ్వరై న శుభఁకారణ సన్మృనిసేవ్య భాస్కరా!

ఉ॥ లోకములోన దుర్జనులలోఁతు నెఱుంగక చేరరాదు ను
శ్లోకుఁడుచేరిసంగనయాజూతురుచేయుదు రెక్కసక్కముల్
కోకిలఁగన్నచోట గుమిఁగూడియసహ్యపుఁగూఁతలార్చుచు
న్గాకులు తన్న నే తఱిమి • కాయము తల్లడమంద భాస్కరా!

ఉ॥ లోనుదృఢంబుగానిననులోభినినమ్మియసాధ్యకార్యముల్
కానక పూనునే నతఁడు • గ్రక్కన్ గూలును నోటిపుట్టి పై
నూసపుఁడెక్కిపోవ నొకమాటబుట్టుక్కనముంపకండునే
తా నొకలోఁతునంగెడసి • దానిఁదరింపఁగలేక భాస్కరా !

ఉ॥ వంచసయింతలేక యెఱుఁగవంటిమహాత్ములనాశ్రయించినం
గొంచెమెకాని మేలు సమఁకూడ దదృష్టములేనివారికిఁ
సంచితబుద్ధి బ్రహ్మ సనిశంబును వీపున మోచునట్టి రా
యంచకుఁ దమ్మిఁశూండ్లు దినఁనాయెఁగదా ఫలమేమి భా.

వట్టించు దండి యత్యధమఁవ రనుఁజే నను గానివానికిం
బుట్టినపుత్రికుండు తసఁపుణ్యవశంబున దొడ్డ ధన్యుఁడౌ
నెట్లన మట్టివీక్షు మునుపెంతయుఁగొంచెముదానఁబుట్టు నా
చెట్టు మహాన్న తత్వమునుజెందఁజె శాఖలనిండి భాస్కరా!

చ॥ వలనుగఁగానలందుఁ బ్రతివర్షమునం బులి నాలుగై దుపి
ల్లలఁగను దూడనొక్కటి నిలంగనుధేనువురెండుఁమూడునే
డులకటై న బెబ్బలికుంటుంబములల్పములాయె నాలమం
దలు గడువృద్ధిఁజెందవె యఁఫర్మముధర్మముఁడెల్ప భా.

చ॥ వలవదు కూరసంగతి యవశ్య మొకప్పుడు సేయఁబడచోఁ
గొలఁదియెకాక యెక్కువలుఁగూడవు తమ్ములపాకులొపలం
గలసిన సున్నమించుకయఁకాక మఱించుకయెక్కువై నచో
నలుగడఁజాఱుచుఱుమనిఁనాలుకపొక్కయన్నె భాస్కరా!

ఉ॥ వానికి విద్యచేత సిరి ♦ వచ్చె నటంచును విద్య నేర్వఁగాఁ
బూనినఁ బూనుఁగాక తనఁపుణ్యముచాలక భాగ్యరేఖక
బూనఁగనెవ్వఁడోపు సరిఁపో; చెవిపెంచునుగా కదృష్టతా
హీనుఁడు కర్ణభూషణము ♦ లెల్లు గణింపగనోపు భాస్కరా!

ఉ॥ సంతతపుణ్యశాలి నొకఁజాడను సంపద వాసిపోయి తా
సంతటఁబోక నెట్లుకొనియప్పటియట్లువసించియుండు, మా
సాంతములందుఁ జందురుని ♦ సన్నికళలో పెడఁబాసిపోయినఁ
గాంతివహింపఁ డోటు తిరుఁగంబడి దేహమునెండ భాస్కరా!

చ॥ సకలజనప్రియత్వము నిజంబుగఁ గల్గిన పుణ్యశాలి కొ
క్కొకయెడ నాపడైనఁ దడఁపుండదు వేగమె పాసిపోవుగాఁ
యకలుషమూర్తియైన యమృతాంశుఁడు రాహువు తన్ను
మ్రొంగినం, దకటకమూనియుండఁడోదృఢఁబిత్తి నెప్పటియట్లుభా.

ఉ॥ సన్నతకార్యదక్షుఁ డొకఁచాయ నిజప్రభ యప్రకాశమై
యున్నపుడైన లోకులకు ♦ నొండాకమేలొనరించు సత్వసం
పన్నుఁడు భీముఁడాద్విజులఁప్రాణము కావఁడె యేకచక్రమం
దెన్నికఁగా బకాసురుని ♦ నేపున రూపఁడగించి భాస్కరా!

చ॥ సరసగుణప్రపూర్ణనకు ♦ సన్నపుదుర్గణ మొక్కవేళయం
దొరసిన నిట్లు నీకుఁదగుఁనో యని చెప్పిన మాననేర్పుఁగా
బురద యొకించుకంత తముఁ ♦ బొందినవేళలఁ జిల్లవిత్తుపై
నొరసిన నిర్మలత్వమునఁనుండవె నీరములెల్ల భాస్కరా! 98

చ॥ సరసదయాగుణంబుగలఁ జాణమహింగడునొచ్చియుండియుం
దఱుచుగ వాని కాసపడి ♦ డాయగవత్తురు లోకులెట్లనం
జెఱకురసంబు గానుగను ♦ జిప్పిలిపోయినమీఁదఁ బిప్పియై
ధరఁబడియున్నఁ జేరవె ముఁదంబున జీమలు పెక్కు భా.99

ఉ॥ సారవివేకవర్తనల ♦ సన్నుతికెక్కినవారిలోపలం
జేరినయంత మూఢులకుఁజేపడ దానడ; యెట్లు లన్నఁ గా
సారములోన హంసములఁసంగతినుండెడి కొంగపిట్ట కే
తీరునఁ గల్గనేర్చును దఁదీయగతుల్ దలపోయ భాస్కరా!

ఉ॥ స్థానము తప్పివచ్చునెడఁ ♦ దా నెటువంటి బలాధ్యుఁడున్ నిజ
స్థానికుఁడైన యల్పునికఁతంబుననై నను మోసపోవుఁగా
కానలలోపలన్ వెడలి ♦ గంధగజం బొకనాఁడు నీటిలోఁ
గానక చొచ్చినన్ మొసలిఁకాటునలోఁబడదోటుభాస్కరా!

చ॥ సిరిగలవాని కెయ్యెడలఁ ♦ జేసిన మేలది నిష్ఫలం బగున్
నెఱిగుఱిగాదు పేదలకు ♦ నేర్చునఁ జేసిన సత్ఫలం బగున్
వఱపున వచ్చి మేఘుఁడొకఁవర్షము వాడిన చేలమీఁదటం
గురిసినఁగాక యంబుధులఁగుర్వగ నేమి ఫలంబుభాస్కరా!

చ॥ సిరివలెనేని సింహగుహః॥ చెంత వసించినఁ జాలు సింహముల్
కరుల వధింపఁగా నచటఁగల్గును దంతచయంబు ముత్యముల్
హరువుగ నక్కబొక్కకడ • నాశ్రయమందిన నేమిగల్గెడుం
గొరిసెలు దూడతోకలును • గొమ్ములు నెమ్ములుగాకభా.

చ॥ స్థిరతరధర్మవర్తనఁ బ్రసిద్ధికి నెక్కినవాని నొక్క ము
ష్కరుఁడతినీచవాక్యములఁగాదనిపల్కిననమ్మహాత్ముఁడుం
గొఱతవహింపఁడయ్యెడ; నకుంతితపూర్ణసుధాపయోధిలో
నరుగుచుఁగాక రైట్టయిడినందున నేమికోఱంత? భాస్కరా !

చ॥ స్ఫురతరకీర్తిమంతులగు • పుత్రులఁగాంచినఁగాక మూఢము
ష్కరులఁ గనంగఁ దేజఃములు గల్గవుగా? మణికిలితాంగుళా
భరణము లంగుళంబుల శుభస్థితిఁబెట్టినఁగాక గాజుటుం
గరములు పెట్టినందున వికాసముగల్గునటయ్య? భాస్కరా !

ఉ॥ సేనగవాంఛితాన్నము భుజింపఁగలప్పుడు కాక లేనిచో
మేనులుడస్సియుంటనిజఁమేకద దేహుల కన్ని హోతుఁడౌ
నే నిజభోజ్యముల్ గుడుచు•నేనియుఁ బుష్టివహించులేనినాఁ
డూనివిభూతిలోనడఁగియుండఁడె దేజముతస్విభాస్కరా !

ఉ॥ హాళినిజప్రబుద్ధి తిరమైనవిధంబునఁ బెట్టుబుద్ధు లా
వేళల కంతెకాని మఱివెనక్కఱు నిల్వవు; హేమకాంతి యె
న్నాభులకుండుఁగాని యొకనాఁడువదంపడి సానఁబట్టినన్
దాభుకయుండునే యినుపతాటకుఁజాయలుపోకభాస్కరా !

ఉ॥ హీనకులంబునందు జనియించినవారికి సద్గుణంబు లె
న్నేనియుగల్గియున్ననొక నేరము చెందకపోదు ; పద్మముల్
భూనుతిఁగాంచియున్ బురదఁబుట్టుటవల్ల సుధాకరోదయం
బైన ససహ్యమొందవె • ప్రియంబునఁజూడఁగలేకభాస్కరా!

ఉ॥ ఇంచుక నేర్పుచాలక విహీనతఁజెందిన నాకవిత్వమున్
మించువహించె నీకతనఁమిక్కిలి యెట్లనఁ దోలుబొమ్మలన్
మంచివివేకివానితెరఁమాటుననుండి ప్రశస్తీతి నా
డించిన నాడవే జనుల • డెందము నింపవె ప్రీతి భాస్కరా!

సంపూర్ణము.

రాఘవరామ్ అండ్ కో., బెజవాడ. స్వంత ప్రచురణములు.

రాఘవ బాలశిక్ష	0—1—6
రాఘవనాచకములు మొదటితరగతి	0—2—6
డిటో రెండవతరగతి	0—3—0
డిటో మూడవతరగతి	0—4—0
డిటో నాలుగవతరగతి	0—5—0
డిటో అయిదవతరగతి	0—6—0
డిటో ఆఱవతరగతి	0—7—0
డిటో ఏడవతరగతి	0—8—0
డిటో ఎనిమిదవతరగతి	0—8—0
రాఘవ అంగ్లో తెలుగుపైమురు	0—2—6
రాఘవ అంగ్లో తెలుగుగార్మిరు (For Beginners)	0—4—0
రాఘవ కాన్వర్ సేషనల్ లెసన్సు (In English)	0—4—0
రుక్మిణీ కల్యాణం (మూలము)	0—2—6
డిటో టీకాతాత్పర్య సహితము	0—6—0
భాస్కరశతకము (మూలము)	0—1—0
డిటో టీకాతాత్పర్య సహితము	0—4—0
దాశరథి శతకము (మూలము)	0—1—0
డిటో టీకాతాత్పర్య సహితము	0—4—0
కృష్ణశతకము (మూలము)	0—1—0
డిటో టీకాతాత్పర్య సహితము	0—3—0
సుమతి శతకము (మూలము)	0—1—0
డిటో టీకాతాత్పర్య సహితము	0—2—0
గణితబోధిని	0—1—0

ఇంకను మావద్ద సమస్త సంస్కృతాంధ్ర హిందీపుస్తకములు,
అన్నిరకముల స్త్రీషునరీ సామానులు సరసమైన ధరలకు దొరుకును.

13058